

**Заява про участь у конкурсі
на зайняття посади члена Національної комісії,
що здійснює державне регулювання у сферах енергетики
та комунальних послуг**

Я, Морозова Вікторія Іванівна, прошу допустити мене до участі у відкритому конкурсному відборі на зайняття посади члена Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Основні мотиви щодо зайняття посади члена НКРЕКП у сфері регулювання

На сьогодні реформування енергетичного сектору та досягнення енергонезалежності держави є питанням безпеки України та одним із головних пріоритетів у плані здійснення стратегічних та інституційних реформ.

Обов'язковим кроком України, як сторони Договору про Енергетичне Співробітництво, відповідно до Третього енергетичного пакету ЄС є законодавче врегулювання порядку створення національного регулятора у сфері енергетики, його повноважень, посилення його незалежності та професійності.

Протягом моєї роботи як на посаді начальника Юридичного департаменту (управління) так і Члена НКРЕКП я брала активну участь у розробці Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

Цей Закон був прийнятий Верховною Радою України 22 вересня 2016 року, що стало суттєвим кроком в становленні незалежного українського Регулятора. Я переконана, що прийняття та імплементація Закону про НКРЕКП є поворотним моментом для розвитку ефективних енергетичних ринків, добробуту споживачів, підвищення якості послуг та забезпечує врахування положень Електричної та Газової Директив відповідно до яких не мають створюватись перешкоди щодо забезпечення необхідного рівня автономності та незалежності діяльності національних регулюючих органів.

За період роботи в Комісії на посаді начальника Юридичного департаменту (управління), згідно з посадовими обов'язками, я:

- забезпечувала організацію правової роботи;
- брала участь у забезпеченні ефективного державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг шляхом надання пропозицій,

рекомедацій та консультацій з питань ліцензування, здійснення контролю за дотриманням ліцензіатами умов провадження ліцензованої діяльності, розгляду звернень споживачів;

- з метою реалізації державної правової політики здійснювала аналіз діючого законодавства щодо виявлення неузгодженостей та суперечності норм, розробляла проекти відповідних нормативно-правових актів щодо внесення необхідних змін до законодавства;

- брала участь у реалізації державної правової політики з питання адаптації енергетичного законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

У 2015 році Указом Президента України була призначена членом НКРЕКП та продовжила роботу із забезпечення діяльності НКРЕКП з державного регулювання в частині ліцензування господарської діяльності у сферах електроенергетики, тепlopостачання, централізованого водопостачання і водовідведення, перероблення та захоронення побутових відходів, у нафтогазовому комплексі та здійснення контролю за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов провадження господарської діяльності, з узагальнення практики застосування законодавства з питань, що належать до компетенції НКРЕКП, та вдосконалення законодавства у сферах енергетики та комунальних послуг, а також з організації роботи з питань розгляду звернень споживачів.

З урахуванням наведеного, а також зважаючи на прийняті Верховною Радою України закони України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» та «Про ринок електричної енергії», «Про ринок природного газу» є досвід, навички та велике бажання продовжити роботу:

- з удосконалення діючої нормативної бази та засобів державного регулювання у сферах електроенергетики, тепlopостачання, централізованого водопостачання і водовідведення, перероблення та захоронення побутових відходів і в нафтогазовому комплексі;

- з удосконалення роботи з питань захисту прав споживачів;
- із забезпечення розробки та впровадження нормативних документів, що регламентуватимуть роботу ринку електричної енергії.

Маю надію, що моя робота в Комісії сприяла та в подальшому сприятиме максимальному забезпеченню імплементації актів законодавства Енергетичного Співтовариства у сфері енергетики у національне законодавство, зокрема, Директиви 2009/72/ЄС про спільні правила внутрішнього ринку електричної енергії та Директиви 2009/73/ЄС про спільні

правила внутрішнього ринку природного газу, ефективному функціонуванню та розвитку ринків у сферах енергетики та комунальних послуг, а також забезпечення прав споживачів на отримання ними надійних, якісних та безпечних послуг.

Крім того, важливою і необхідною умовою ефективною та якісною роботи є спільна робота людей, які є професіоналами у відповідній сфері та відданими своїй праці незалежно від будь-яких умов. Саме такий колектив має НКРЕКП, його з впевненістю можна назвати ефективним «двигуном» для впровадження реформ в енергетиці.

Бачення проблем діяльності НКРЕКП та пропозиції щодо їх вирішення

На сьогодні існує кілька питань, які гальмують виконання норм Закону про НКРЕКП у повній мірі, що в свою чергу створює серйозні ризики для стабільності роботи Регулятора.

Нагальною є проблема своєчасного набуття чинності рішень НКРЕКП. Відповідно до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» рішення НКРЕКП підлягають опублікуванню в газеті «Урядовий кур'єр» у 15-денний строк з дня їх прийняття і набувають чинності після публікації, якщо більш пізній строк набрання ними чинності не встановлено самим рішенням, але не раніше дня офіційного опублікування рішення.

Проте, всупереч встановленого Законом 15-денного строку опублікування рішень НКРЕКП, що мають ознаки регуляторних актів, газета «Урядовий кур'єр» здійснює публікацію постанов НКРЕКП із порушенням встановлених строків.

Таким чином, відбувається блокування вчасного виконання НКРЕКП обов'язків, покладених на неї законами, що у свою чергу призводить до неможливості ефективного державного регулювання, моніторингу та контролю за діяльністю суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, у тому числі за діяльністю суб'єктів природних монополій.

Одним із шляхів вирішення цього питання може бути внесення змін до Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг» якими передбачити, що рішення Регулятора набирають чинності після їх оприлюднення на офіційному сайті НКРЕКП. Запропоновані зміни також забезпечать економію бюджетних коштів, які мають спрямовуватись на фінансову підтримку газети «Урядовий кур'єр» у зв'язку з публікацією рішень НКРЕКП.

Ще однією з проблем, яка стала на заваді ефективної та незалежної операційної діяльності НКРЕКП, є зміни, що були внесені до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» щодо лібералізації системи державного нагляду.

Слід відмітити, що сфера енергетики та комунальних послуг, які відповідно до законодавства регулюються НКРЕКП, є найбільш великомасштабними природними монополіями.

З метою недопущення зловживання суб'єктами природних монополій своїм монопольним становищем, забезпечення захисту прав споживачів, а також сприяння ефективному функціонуванню товарних ринків, державою запроваджене регулювання суб'єктів природних монополій.

З урахуванням того, що НКРЕКП регулює діяльність суб'єктів природних монополій, Законом про НКРЕКП визначені особливості здійснення контролю на ринках у сферах енергетики та комунальних послуг, які принципово відмінні від засад здійснення контролю, що передбачені Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (далі – Закон про контроль) та були внесені зміни до Закону про контроль, згідно з якими його дія не поширювалася на відносини, що виникають під час здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сферах енергетики та комунальних послуг.

Проте, зміни до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», якими знову було поширено його дію на відносини, які регулює НКРЕКП, були прийняті пізніше за Закон про НКРЕКП і тому на сьогодні положення Закону про НКРЕКП щодо особливостей здійснення контролю не можуть бути застосовані.

Отже, зазначене питання також може бути вирішено шляхом внесення відповідних змін до законів.

До проблемних питань можна також віднести питання регулювання діяльності з захоронення та перероблення побутових відходів та встановлення тарифів на ці види діяльності.

Законом про НКРЕКП було запроваджено ліцензування господарської діяльності з захоронення та перероблення побутових відходів, чим нарешті була подолана правова неврегульованість, яка мала місце протягом останніх років.

Держава в особі НКРЕКП почала впливати на екологічну безпеку провадження захоронення побутових відходів шляхом затвердження Ліцензійних умов, порядків формування тарифів та порядків схвалення інвестиційних програм.

Ліцензійними умовами встановлено вимоги до експлуатації об'єктів суб'єктами господарювання у сфері захоронення та перероблення побутових відходів, до тарифів включаються витрати на екологічно безпечне захоронення відповідно до екологічного законодавства (які відсутні у нинішніх тарифах на захоронення, встановлених органами місцевого самоврядування) та інвестиції на будівництво нових об'єктів захоронення та/або на оснащення діючих сміттєзвалищ/полігонів необхідними для безпечного захоронення обладнанням/устаткуванням тощо.

Проте, Законом України «Про житлово-комунальні послуги», прийнятим Верховною Радою України 9 листопада 2017 року (вводиться в дію через шість місяців з дня набрання ним чинності) сфера з захоронення та перероблення побутових відходів виведена з під державного регулювання НКРЕКП.

Вважаю, що державна політика у сфері регулювання має базуватись на принципах прогнозованості, ефективності, справедливості та неупередженості.

Отже, законодавство потребує подальшого удосконалення та імплементації до законодавства ЄС.

Додаток: резюме Морозової Вікторії Іванівни на Зарк. в 1 прим.

Мр (Морозова В.І.)